

Težiti k povezavi programov

(nadaljevanje s 1. strani)

problematika. Poudaril je pomembnost sodelovanja z družbenopolitičnimi organizacijami pri opredeljevanju skupne politike tako na posameznih področjih kot v celoti. Vsaka skupščinska odločitev naj izvira iz odločitev v temeljnih celicah, kar pa seveda zahteva dodatno metodologijo dela. Nov prijem v skupščinskem delu zahteva tudi težnja, da bi bili programi občinskih, mestne in republiške skupščine usklajeni in bi sleherni gradivo republiške skupščine najprej obravnavali v občinski skupščini. Temelj uspešnosti takega dela bo čvrsto medsebojno sodelovanje. Več pozornosti bo treba nameniti tudi skupinam delegatov. Samardžija je kritično ugotovil, da vsebuje program še preveč rutinskih točk, kot tudi to, da še nismo dosegli, da bi skupščinska delovna telesa pregledala gradivo in ugotovila, kaj je v občinski skupščini že sprejeto in kako bomo to uresničevali. Zato je treba menjati ne le sestavo, marveč tudi značaj teh delovnih teles. Ena temeljnih hib delovanja delegatov je še vedno ta, da nimajo pregleda nad uresničevanjem sprejetih sklepov. Tudi njihovo delovanje zunaj sej je šibko. Nadalje je opozoril, da obsežno zastavljenega programa ne bo mogoče uresničiti, če ne bomo striktno upoštevali postavljenih rokov.

Izčrpna vsebina

V razpravi je predsednik družbenopolitičnega zbora Milan Gaspari spregovoril o izhodiščih za delo le-tega, ki so začetni poskus njegove opredelitve funkcije in družbene vsebine. Tako je nekaj vprašanj, kot na primer o delovnih telesih (ki veljajo tudi za ta zbor in ne le za občinsko skupščino), ostalo odprtih. Izhodišča se zavzemajo za določanje dnevnega reda in gradiva za seje zbora skladno z drugimi zbori in družbenopolitičnimi organizacijami. Še nadalje bo treba skrbeti za izčrpno vsebino. Na dnevni red tega zbora naj pride vse tisto,

kar izvira iz temeljnih okolij. Zbor bo delal delegatsko, če bo izhajal iz konkretiziranega in operacionaliziranega skupščinskega programa.

Predsednica izvršnega sveta Nuša Kerševan je predlagala nekaj konkretnih dopolnitev programa (ob smernicah obravnavati tudi anekse SIS družbenih dejavnosti, decembra sprejeti odlok o financiranju v splošni porabi v letu 1979, odlok o vzdrževanju spomenikov v letu 1979).

Predsednik zbora krajevnih skupnosti Niko Pogačar se je zavzel za stalnejše stike z delegati v zvezni skupščini. Poudaril je, da s trenutnim osnovnim delom delegacij KS ne moremo biti zadovoljni, saj pobude občanov ne pridejo dovolj do izraza. Zbor KS bi moral biti katalizator uresničljivih predlogov in stališč. Delovni pogovor v krajevnih skupnostih bi morda prispeval k popolnejši povezavi delegacij z bazo, kar je naš cilj.

Miroslav Samardžija je opozoril na novost, ki jo vsebuje program: na vsaki seji občinske skupščine bodo delegati obravnavali tematiko ene

SIS. Tudi s tem naj bi prispevali k večji povezavi programa občinske skupščine s programi SIS. Tako naj bi vzklila stalna povezava dela med SIS in občinsko skupščino.

Predsednik OK SZDL Vojko Novak se je zavzel, da bi konkretnije opredelili spremljanje delegatskega delovanja delegatov in njihovih baz in podprl usmeritev občinske skupščine v nenehen stik s temeljnimi skupnostmi. To bi hkrati olajšalo delo družbenopolitičnih organizacij v temeljnih okoljih, predvsem SZDL in ZSS. Podprl je tudi predlog, da bi občinska skupščina sproti preverjala uresničevanje sklepov.

Organizacijski sekretar komiteja OK ZKS Karel Destovnik je dodal, da se morajo družbenopolitične organizacije v Centru čimprej dogovoriti, kaj je čigava konkretna naloga.

Člani predsedstev skupščine občine in OK SZDL Ljubljana Center so sprejeli predlog programa dela skupščine občine Ljubljana Center za obdobje od septembra do decembra letos.

V. Jorman

Združeni občinski odbori ZS

Delegati občinskega odbora sindikata delavcev uprave, pravosodja in družbenopolitičnih dejavnosti so se 7. septembra letos sestali na zadnji skupščini občinskega odbora Ljubljana Center. Odslej bodo namreč združeni na ravni mesta.

Podrobno so izdelali oceno delovanja občinskega odbora v letu 1977 in v preteklem mandatnem obdobju. Ob koncu leta 1977 je odbor povezoval 82 osnovnih organizacij. Organe družbenopolitičnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti, pravosodja in družbenih organizacij opredeljujejo posebni zakoni oziroma statutarna določila. Zato področja samoupravne ureditve in samoupravnih odločitev v teh delovnih skupnostih ni bilo mogoče obravnavati tako celovito kot na primer v gospodarstvu in ostalih družbenih dejavnostih.

Cilj občinskega odbora pa je bil, zagotoviti čim večji vpliv delavcev teh dejavnosti na odločanje o vseh bistvenih zadevah dela in upravljanja ter s tega vidika kar najbolj prispevati k podružbljanju uprave in pravosodja. Nadalje je občinski odbor ugotovil, da je uspešno organiziral javne razprave o številnih zakonodajnih rešitvah, osnutkih zakonov in vrsti samoupravnih sporazumov. Najbolj temeljito pa so v preteklem mandatnem obdobju organizirali in izvedli javno razpravo o Zakonu o združenem delu, ki je zajela vse samoupravne sredine

Revolucionarno delo žensk naj ne gre v pozabo

V sklop proslav ob 35-letnici prvega kongresa AFŽ v Dobrniču in obletnice demonstracij žensk med NOB v Ljubljani, se bo tvorno vključila tudi naša občina. Svet je dal pobudo za organizacijo problemske konference v OZD Emona, kjer je med zaposlenimi več kot tri četrtine žensk. Na konferenci naj bi odkrito spregovorili o problemih, ki tarejo zaposlene ženske ter o možnostih za rešitev le-teh. Zaključke te organizirane razprave bodo posredovali na bližnjem kongresu slovenskih sindikatov.

Na območju naše občine je 18 žensk, ki so bile delegatke na I. kongresu AFŽ 15. in 16. oktobra 1943 v Dobrniču na Dolenjskem. Svet za vprašanja družbenoekonomskega in političnega položaja žensk pri občinski konferenci SZDL bo zanje in za udeleženske demonstracij pred Graziolijem pripravil tovariško srečanje, nekako v drugi polovici oktobra.

Družbenopolitične organizacije v KS Stara Ljubljana pa so si izbrale dan demonstracij za svoj krajevni praznik.

Poudarek tema dvema obletnicama revolucionarnega delovanja žensk med NOB bodo dali tudi pionirji na svojih proslavah, na umetniškem področju pa bodo pripravili občanske razstave slikark, zlasti revolucionark.

Sekcije pri krajevnih konferencah SZDL pa so si zadale stalno nalogo, da bodo na svojem območju poskrbele za ženske, ki so bile po zaporih, za udeleženske demonstracij ali celo za organizatorke demonstracij in za vse tiste ženske, ki so kakorkoli aktivno sodelovale v NOB in revoluciji, jim dajale spodbudo za srečanja, pomagale ob boleznih, saj njihovo revolucionarno delo ne sme biti pozabljeno.

Sonja Seljak

in poleg številnih formalnih pobud dala tudi vrsto vsebinskih pripomb in predlogov. Stališča sindikata so v preteklem obdobju zadevala tudi oblikovanje dohodka in predvsem delitev osebnih dohodkov. Stališča so bila pomembna kot pomoč osnovnim organizacijam, kjer dohodkovni odnosi niso bili urejeni in osnove ter merila za delitev OD niso upoštevala zakonske obveze nagrajevanja po delu.

Kot zadnje naloge pa je občinski odbor vodil obravnavo osnutkov dokumentov za 9. kongres Zveze sindikatov Slovenije, organizacijo javnih razprav po osnovnih organizacijah in strnil pripombe in predloge na kongresne dokumente.

V skladu z dogovorom na koordinaciji predsednikov občinskih svetov Zveze sindikatov in sekretarjev občinskih odborov sindikata je skupščina sprejela, da se v

prihodnje ustanovi Mestni odbor sindikata delavcev delovnih skupnosti družbenih in državnih organov. Delavci te dejavnosti iz vseh ljubljanskih občin bi se povezali v enotnem mestnem odboru, kamor pa bi iz osnovnih organizacij sindikata v občini Ljubljana Center izvolili večino delegatov. Menili so, da bi bil tak organ sindikata na ravni mesta bolj učinkovit. Po ključu za sestavo mestnega odbora in ob upoštevanju zastopanosti posameznih družbenih in državnih organov v občini Ljubljana Center je skupščina potrdila osem delegatov.

Ob koncu je Mirčeta Božovič, predsednik odbora sindikata delavcev uprave, pravosodja in družbenopolitičnih dejavnosti v Ljubljani, podelil 24 delegatom dosedanjega mandata knjižna darila, kot priznanje za uspešno delo.

- sj. -

stanovanjska samouprava — stanovanjska samouprava — stanovanjska samouprava

države.

Zanimivi so podatki, ki prikazujejo spremembe v struk-

turi gradnje stanovanj ter naraščanje zasebne gradnje glede na družbeno gradnjo.

leto	družbeni sektor	zasebni sektor	skupaj
1966	6.194	3.574	9.768
1967	5.593	3.801	9.394
1968	5.089	4.286	9.375
1969	4.364	4.724	9.088
1970	3.959	5.302	9.261
1971	4.818	5.451	10.269

Nazadovanje gradnje v družbenem sektorju je posledica politike vzpodbujanja gradnje lastniških stanovanj, kar je bil eden izmed ciljev reforme. Pozitivno pri tem je gotovo to, da so gradili predvsem večja stanovanja, pri čemer so računali s potrebo stanovanjskega prostora za vso družino in vzpodbujanjem soseske in tovariške pomoči, prostovoljnega dela ipd. Negativne posledice gradnje lastniških stanovanj oziroma stanovanjskih hiš so se kazale v pritisku na komunalno politiko občin pri povečanju zaostajanja pri komunalnem opremljanju, neupoštevanju urbanističnih programov v obliki črnih gradenj, neracionalnem trošenju stavbnih

zemljišč, veliki porabi gradbenega materiala ipd.

Škoda, ki je zaradi tega nastajala je bila politična in ekonomska. Posojilojemalec je namreč pri dolgoročnih kreditih imel materialno korist zaradi inflacije. Anuitete so bile realne le nekaj let, v desetih in več letih so postale le simbolične. To dejstvo je v znatni meri vplivalo na zmanjšanje za lastniško gradnjo, drugo dejstvo pa je, da so nastale prav skromne možnosti za pridobitev družbenega stanovanja.

Stanovanjska podjetja

Pomembna novost oziroma ena izmed bistvenih značilnosti druge stanovanjske refor-

me je bila ustanovitev specializiranih delovnih organizacij za upravljanje z družbenim skladom stanovanj — stanovanjskih podjetij.

Stanovanjska podjetja so bila ustanovljena na podlagi zakonskih predpisov v letu 1966, kot sestavni del v nove razmere postavljenega stanovanjskega gospodarstva. Pogodbeno so prevzela upravljanje sklada hiš, v katerega je prešel pretežni del družbenega stanovanjskega sklada, s katerim so dotlej razpolagale občine in delovne organizacije.

Sklad stanovanjskih hiš so sestavljale stanovanjske hiše, stanovanja in poslovni prostori v družbeni lastnini, denarna sredstva, ki so jih vložile družbenopolitične skupnosti, delovne in druge organizacije kot združena sredstva v upravljanje ustreznemu stanovanjskemu podjetju. Če so vlagatelji vložili v sklad stanovanjskih hiš svoja sredstva, so pridobili tudi pravico do sodelovanja v upravljanju sklada hiš. Vendar pa teh sredstev ni bilo mogoče prenesti v last stanovanjskega podjetja in gre pri tem za specifično obli-

ko upravljanja z družbeno lastnino po enotnih pogojih in merilih, ki jih določa družbenopolitična skupnost.

Sredstva sklada hiš so tako ostajala vlagateljem, ki so bili tudi udeleženi na večji uspešnosti poslovanja in so se tako vložena sredstva obogatila s pridobitvijo novih stanovanj, kupljenih iz amortizacije in drugih združenih sredstev ter posojil.

Novo ustanovljena stanovanjska podjetja so se morala lotiti vrste nalog, kot so bile prevrednotenje stanovanj in poslovnih prostorov, izračun ekonomskih stanarin, priprave na podpis pogodb z nosilci stanovanjskih pravic ipd.

Hkrati s temi nalogami so morale takoj pričeti s svojo redno dejavnostjo in upoštevati načelo, da se ne sme zmanjšati vrednost stanovanjskega sklada, ki so ga sprejela v upravljanje in gospodarjenje.

Stanovanjska podjetja so bile organizacije posebnega družbenega pomena, ki so imele v svojem sestavu še službe oziroma organizacijske enote, servise, oddelke, biroje, samostojne referate ipd.

V Sloveniji je upravljalo le-

ta 1968 eno stanovanjsko podjetje poprečno okoli 2000 stanovanj, leta 1972 pa 2400 stanovanj. Podatki kažejo, da so stanovanjska podjetja gospodarila že z znatnim družbenim premoženjem, ki je bilo razdrobljeno na 130 oziroma 136 organizacij — stanovanjskih podjetij.

Zaradi sprememb v sistemu gospodarjenja in upravljanja s stanovanjskim skladom ter povečanja stanarin se je močno povečal pritisk stanovalcev in hišnih svetov za obnovo dotrajanega stanovanjskega sklada, kakršnega so prevzela stanovanjska podjetja v upravljanje. Zato so bila stanovanjska podjetja že takoj na začetku prisiljena z dobršnim delom zbranih sredstev sodelovati pri investicijskem vzdrževanju danega stanovanjskega sklada. Toda stanovanjska podjetja niso imela dovolj sredstev niti za enostavno reprodukcijo stanovanj, saj je bil precejšen del predpisane amortizacije namenjen za večja sanacijska dela, na škodo pridobivanja novih stanovanj.

Malovrh-Olup Berta (se nadaljuje)